

Nr 545.

Godkänd av första kammaren den 14 december 1946.
Godkänd av andra kammaren den 14 december 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kontroll å överlåtelse av vattenkraft.

(Andra lagutskottets utlåtande nr 44.)

Till Konungen.

Genom en den 15 november 1946 dagtecknad proposition, nr 380, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag om kontroll å överlåtelse av vattenkraft.

I samband med propositionen har riksdagen till behandling förehaft en i anledning av densamma väckt motion.

I ärendet har andra lagutskottet avgivit utlåtande, nr 44, som av riksdagen godkänts.

Under hänvisning till vad utskottet anfört i berörda utlåtande, varav ett tryckt exemplar härvid fogas, får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit förevarande proposition.

Stockholm den 14 december 1946.

Med undersätlig vördnad.

Nr 546.

Godkänd av första kammaren den 14 december 1946.
Godkänd av andra kammaren den 14 december 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till tjänstebostäder för folkskolans lärare m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 291.)

Till Konungen.

I propositionen nr 356 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 oktober 1946, framlagt förslag angående statsbidrag till tjänstebostäder för folkskolans lärare m. m.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft
dels motionen I:388, vari bland annat hemställts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 356 måtte

1) hos Kungl. Maj:t göra framställning om förslag till 1947 års riksdag rörande hyresersättning för tjänstebostäder inom folkskoleväsendet,

2) hos Kungl. Maj:t göra framställning om förslag till 1947 års riksdag rörande nya grunder för statsbidrag till folk- och småskollärares avlöning,

3) i motiveringen till sin skrivelse rörande i propositionen ifrågasatt ändring av § 52 i folkskolestadgan angående skyldighet för skoldistrikt att uppföra tjänstebostad beakta vad härom i motionen anförts,

dels ock motionen II:589, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 356 måtte för sin del besluta sådan ändring av folkskolans avlöningsreglemente, att ensamboende lärarinna, som själv kan ordna bostadsfrågan på ett mera tillfredsställande sätt, må befrias från skyldigheten att mottaga tjänstebostad.

Riksdagen har i likhet med departementschefen funnit det av 1941 års lärarlönesakkunniga framlagda förslaget lämpligt att i huvudsak läggas till grund för de nya bestämmelser i ämnet, som äro avsedda att genomföras från och med den 1 juli 1947.

I likhet med departementschefen godtager riksdagen lärarlönesakkunnigas förslag till bestämmelser angående skoldistrikts skyldighet att tillhandahålla tjänstebostäder.

Vidkommande vad i motionen I:388 anförts anser riksdagen sig böra framhålla, att det enligt riksdagens uppfattning framstår såsom självfallet, att vederbörande länsstyrelse vid prövning av frågor om undantag från skoldistrikts skyldighet att tillhandahålla tjänstebostad åt sina lärare kommer att taga hänsyn till föreliggande kommunikationsförhållanden på orten.

Riksdagen har icke funnit annat att erinra mot vad departementschefen anført i fråga om ersättning för tjänstebostad (hyresavdrag) än att riksdagen med anledning av vad i motionen I:388 därom framhållits förutsätter, att förslag rörande hyresavdragsbeloppets storlek och statsbidrag till lärarlönerna komma att av Kungl. Maj:t föreläggas 1947 års riksdag. Den av de sakkunniga och statskontoret berörda frågan om hyresersättningen av här ifrågavarande tjänstebostäder till lägre belopp än som skulle utgå i den fria hyresmarknaden torde enligt riksdagens mening i nu förevarande sammanhang böra hållas öppen för att prövas i samband med ovannämnda förväntade förslag till 1947 års riksdag.

Riksdagen medger, att staten påtager sig kostnaderna för den första, allmänna klassificeringen av ifrågavarande tjänstebostäder. Riksdagen har beslutat, att för ändamålet i enlighet med vad departementschefen förordat å tilläggsstat I för innevarande budgetår anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

I detta sammanhang vill riksdagen emellertid framhålla, att det av de sakkunniga beräknade arvodet — 15 kronor för dag — till de av länsstyrelsen utsedda ledamöterna i synenämnden måhända, särskilt beträffande den byggnads-kunnige ledamoten, kan befinnas väl knappt tillmätt. Riksdagen har därför icke något att erinra mot att arvodet efter prövning av Kungl. Maj:t fastställs till något högre belopp, om så visar sig oundgängligen nödvändigt för klassificeringens genomförande inom härför avsedd tid.

I likhet med departementschefen har riksdagen på av de sakkunniga anförda skäl funnit sig böra godtaga de sakkunnigas förslag, att statsbidraget vid nyan-skaffning skall utgå med fasta belopp ävensom bidraget vid om- och tillbyggnader samt mera omfattande reparationer med ett procentuellt belopp.

Riksdagen vill emellertid i detta sammanhang liksom departementschefen framhålla, att de av de sakkunniga föreslagna beloppen och procentsatserna givetvis kunna bli föremål för diskussion. De ha nämligen ett direkt samband med såväl byggnadskostnaderna som den hyra, lärarna skola erlägga för sina tjänstebostäder. I båda dessa hänseenden saknas fullt säkra hållpunkter. Då emellertid ställning nu måste tagas till detta spörsmål, har departementschefen ansett sig böra förorda de sakkunnigas förslag. Även riksdagen har funnit sig böra giva förslaget sin anslutning. Riksdagen vill dock liksom departementschefen understryka, att förevarande spörsmål bör upptagas till nytt övervägande, så snart byggnadskostnaderna eller lärarnas hyresavdrag motivera en förnyad prövning.

Riksdagen har icke funnit annat att erinra mot vad departementschefen anført beträffande särskilda åtgärder för beredande av ökad trygghet åt ensamt boende lärarinnor än att riksdagen med anledning av motionen II: 589 förut-sätter, att Kungl. Maj:t i samband med den prövning Kungl. Maj:t kommer att ägna frågan om ändring av 37 § folkskolans avlöningsreglemente till förnyat övervägande upptager det i motionen berörda spörsmålet.

Vad departementschefen i övrigt anført och föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran eller uttalande.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesia-stikärenden för den 4 oktober 1946 förordade grunderna för

- 1) boställsordning för folkskolans lärare,
- 2) ändring i vissa delar av folkskolestadgan,
- 3) ändring i vissa delar av kungörelsen den 10 december 1937 (nr 999) angående statsbidrag till avlöning av lärare vid folk- och småskolor m. m.,
- 4) statsbidrag till nybyggnad samt om- och tillbyggnad m. m. av tjänstebostäder för folkskolans lärare, samt
- 5) vissa ersättningar vid allmän klassificering av äldre tjänstebostäder;

dels ock till Folkskolor m. m.: Klassificering av äldre tjänstebostäder å tillläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 under åttonde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

Stockholm den 14 december 1946.

Med undersätlig vörndnad.
